

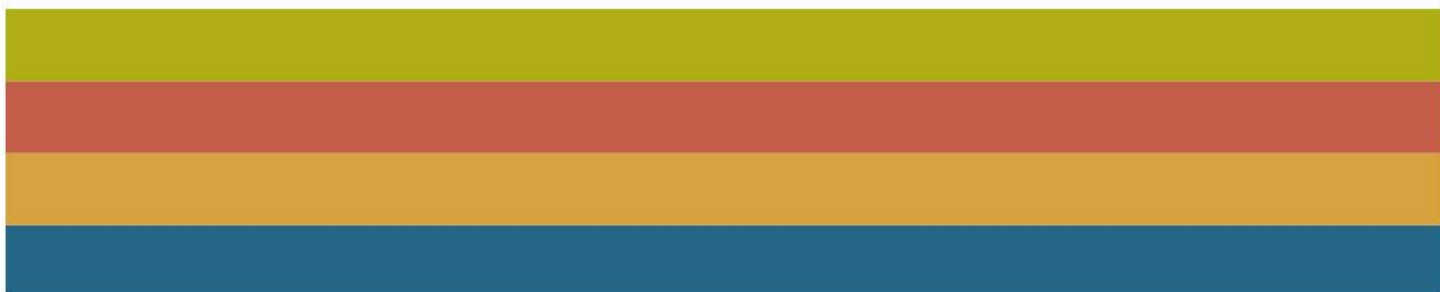
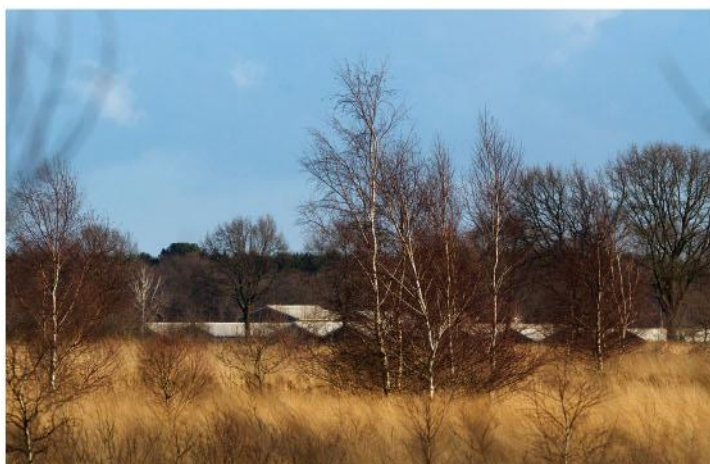

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Verkenning N279 Veghel–Asten

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

3 juli 2025 / projectnummer: 3926

1 Advies voor de inhoud van het MER

De provincie Noord-Brabant wil via een programmatische aanpak samen met regionale partners problemen met bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid rond de N279 tussen Veghel en Asten oplossen. Deze aanpak bestaat uit drie sporen: (1) aanpassingen aan de N279, (2) verkeersveiligheidsmaatregelen en (3) anders reizen maatregelen (het stimuleren van duurzame alternatieven voor de auto). Mogelijke oplossingen voor de N279 zelf zijn gedeeltelijke verbreding, aanpassen van de wegindeling, aanpassen van kruisingen en lokale omleidingen. Voor de besluitvorming hierover wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant hebben de Commissie gevraagd om te adviseren over de inhoud van het MER.

Essentiële informatie voor het MER

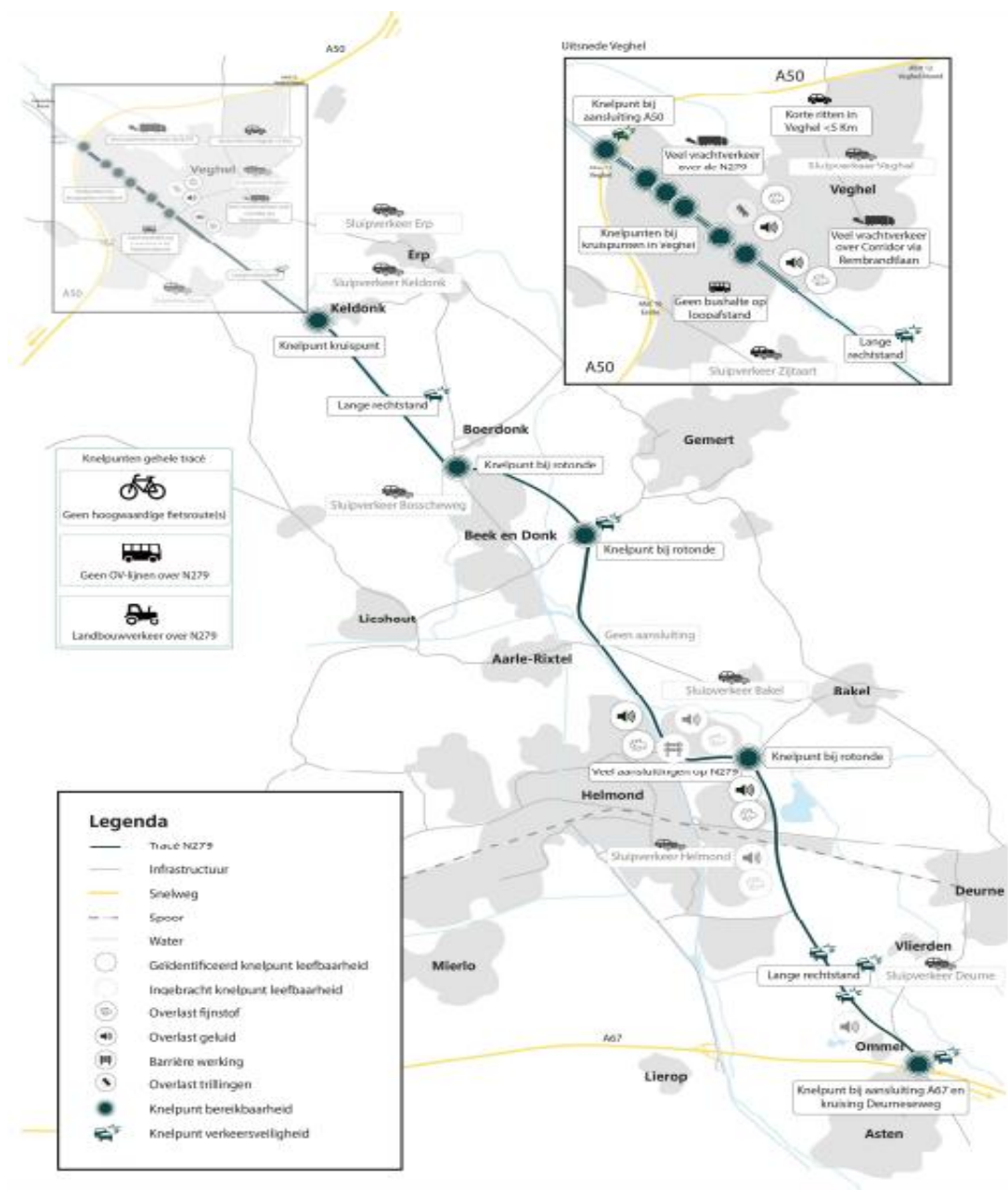
De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in het projectbesluit het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- **Concrete doelstellingen.** Maak de doelen van de programmatische aanpak voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid specifiek en meetbaar, zodat de alternatieven hieraan getoetst kunnen worden. Betrek hierbij de ambities van de provincie en andere partners voor mobiliteitstransitie. De doelstellingen van de verschillende sporen komen niet per definitie overeen. Geef aan hoe hiermee wordt omgegaan.
- **Programmatische aanpak en gebiedsontwikkeling.** De keuze voor een opzet met ‘programmatische aanpak’ en ‘sporen’ is niet voor iedereen goed te volgen. Leg dit goed uit en geef inzicht in de samenhang tussen de verschillende sporen van de programmatische aanpak waar het project deel van uitmaakt. Geef daarnaast inzicht in de kansen die de gezamenlijke integrale aanpak (gebiedsontwikkeling) biedt om bij te dragen aan (andere) ambities in de regio.
- **Alternatieven.** Onderbouw de te onderzoeken alternatieven vanuit de doelstellingen. Verwerk zoveel mogelijk onderdelen van de programmatische aanpak in de alternatieven, om daarmee te voorkomen dat de verschillende sporen met elkaar conflicteren.
- **Doelbereik en effecten.** Toets de alternatieven aan de geconcretiseerde doelstellingen en beoordeel in hoeverre deze met elkaar conflicteren. Beschrijf en beoordeel de milieueffecten van de alternatieven en beschrijf maatregelen om negatieve effecten te mitigeren of te compenseren. Doe dit zowel voor het plangebied als geheel als voor specifieke locaties langs het tracé waar zich knelpunten voordoen.

Besluitvormers en belanghebbenden lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. Ze bouwt in haar advies voort op de Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)¹. Ze herhaalt slechts punten die al in de NRD aan de orde komen als dat voor een goed begrip van het advies nodig is, of als ze voorstelt de aanpak op onderdelen aan te passen.

¹ N279 Veghel-Asten, Notitie reikwijdte en detailniveau, 22 april 2025.

Figuur 1: Samenvatting van knelpunten bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid N279 Veghel – Asten (bron: NRD)

Aanleiding MER

De provincie Noord-Brabant wil samen met andere partijen² aanpassingen uitvoeren aan de N279 tussen Veghel en Asten, voor verbetering van de bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid. De aard en omvang van deze maatregelen is nog onbekend. Mogelijk valt het project N279 onder de definitie van project J1 in kolom 2 van bijlage V van het Omgevingsbesluit: een uitbreiding van een provinciale weg met 2 of meer rijstroken naar 4 rijstroken met een ononderbroken tracélengte van 10 kilometer. Als dit niet het geval is, is sprake van een mer-beoordelingsplicht. De provincie Noord-Brabant heeft ervoor gekozen deze stap over te slaan en direct een project-MER op te stellen.

² De gemeenten Meierijstad, Laarbeek, Gemert-Bakel, Helmond, Deurne, Asten, waterschap Aa en Maas en Rijkswaterstaat.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant – neemt het projectbesluit.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3926 op www.commissiener.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Doelen, programmatische aanpak en kaders

2.1 Aanleiding en voorgeschiedenis

Het project heeft een relatief lange voorgeschiedenis. Oorspronkelijk maakte de N279 onderdeel uit van plannen van het Rijk voor de 'Ruit van Eindhoven'. Nadat dit is stopgezet is de provincie een procedure gestart voor een provinciaal inpassingsplan (PIP). Het PIP is in 2021 vernietigd door de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. In 2024 is de provincie gestart met een nieuwe procedure, nu onder het regime van de Omgevingswet.

De NRD geeft een uitgebreide beschrijving van de aanleiding voor de aanpassingen aan de N279 en de voorgeschiedenis. Neem deze over in het MER. Besteed aandacht aan de redenen voor de vernietiging van het PIP, en geef aan hoe met deze punten wordt omgegaan in de nieuwe procedure.

2.2 Probleemanalyse en doelstellingen

Paragraaf 2.2 van de NRD beschrijft de doelstellingen van het project voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid. De doelstellingen komen voort uit een uitgebreide probleemanalyse (paragraaf 2.4 van de NRD).

De beschrijving van de doelstellingen in de NRD is kwalitatief van aard. Gebruik de probleemanalyse om de doelstellingen voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid 'SMART'³ te maken.⁴ Dit is noodzakelijk om de alternatieven te kunnen vergelijken op het doelbereik: de mate waarin de gestelde doelen gerealiseerd worden.

Het ligt voor de hand dat de verschillende doelen met elkaar kunnen conflicteren. Zo kan het verbeteren van de bereikbaarheid leiden tot extra verkeer en daarmee tot extra druk op de verkeersveiligheid en leefbaarheid. Ook binnen het thema bereikbaarheid kunnen zich dilemma's voordoen: het faciliteren van autoverkeer op de N279 versus het stimuleren van andere vormen van vervoer vanuit de ambitie voor de mobiliteitstransitie. Het concreet

³ SMART: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden.

⁴ Ook in de zienswijzen die zijn ingediend op de NRD, onder andere die van de Brabantse Milieufederatie, wordt aangedrongen op het concretiseren van de doelstellingen.

maken van doelen en het doelbereik is daarom essentieel voor het transparant maken van de te maken afwegingen.

Geef in het MER een heldere analyse van de geconstateerde problemen voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid. De NRD geeft hiervoor al een goede aanzet. Doe dit zowel voor het plangebied als geheel als voor specifieke locaties langs het tracé waar zich knelpunten voordoen.

Bereikbaarheid

Beschrijf in aanvulling op de NRD (pagina 23) welke kernen/gebieden via de N279 moeten worden ontsloten. Beschrijf ook welke bereikbaarheidsfunctie de N279 voor openbaar vervoer heeft en welke fietsrelaties via de N279 lopen dan wel de N279 kruisen.

Verkeersveiligheid

Besteed in aanvulling op de NRD (pagina 24) aandacht aan het risico van verschillende vormgevingstypen van aansluitingen en kruisingen en aan de oversteekbaarheid voor langzaam verkeer.

Leefbaarheid

Onder leefbaarheid worden op pagina 24 van de NRD doelstellingen genoemd voor gezondheid, barrièrewerking voor voetgangers, fietsers en landbouwverkeer, ecologische barrièrewerking en sluipverkeer.

De doelstelling voor gezondheid is het verlagen van de milieugezondheidsrisico's door luchtverontreiniging en geluid. Geef in het MER aan welke rol vastgesteld beleid en de daaruit volgende doelstellingen spelen, zoals het Actieplan geluid 2024–2029, het Schone Luchtakkoord, de omgevingsvisie Noord-Brabant (2018) en het Ruimtelijk Voorstel Brabant (2023). Geef aan tot welke concrete doelen dit leidt en in hoeverre deze als randvoorwaarden of uitgangspunten gelden voor de alternatieven.⁵

Voor het aspect geluid is niet alleen de wettelijke berekende overschrijding van een geluidsnorm (bijvoorbeeld door toename van het geluid) van belang, maar ook de huidige situatie, waarvan bekend is dat bewoners de situatie als knelpunt ervaren.⁶ Dit blijkt ook uit veel zienswijzen die zijn ingediend op de NRD. Geef in het MER aan wat er bekend is over de geluidknelpunten die worden ervaren, die gerelateerd zijn aan dit project.

Breng de barrièrewerking in beeld aan de hand van het aantal verbindingen dat de N279 kruist en laat op die manier zien waar verbindingen ontbreken. Druk de hoeveelheid sluipverkeer uit in percentages (deel van het verkeer dat niet via de N279 gaat). Besteed

⁵ Het Actieplan geluid stelt onder andere: *De provincie wil ook bij het aanleggen en onderhouden van provinciale wegen de geluidshinder voor bewoners in de directe omgeving beperken. In de geluidwetgeving is opgenomen dat woningen met een geluidbelasting van 66 dB of hoger in aanmerking komen voor geluid reducerende maatregelen. De provincie is echter van mening dat deze waarde nog steeds te hoog is en hanteert na afweging van belangen en op basis van gezondheid, haalbaarheid en betaalbaarheid als plandrempel een geluidsbelasting van 60 decibel (dB). Geluidbelastingen boven deze plandrempel kunnen op verschillende manieren worden voorkomen of verholpen. Bijvoorbeeld door het aanleggen van rondwegen/omleidingen. Simpelweg omdat de betrokkenen dan verder van de weg af komen te zitten. Denk ook aan geluid reducerende maatregelen in de vorm van 'stil asfalt' en geluidswallen/-schermen.*

⁶ In het Actieplan geluid is aangegeven dat langs de N279 in de gemeente Meierijstad de meeste gehinderden en slaapgestoorden voorkomen (67 versus 20). Andere gemeenten zijn Laarbeek (8 versus 2), Asten (9 versus 2) en Helmond (3 versus 1).

aandacht aan de ambities voor ruimtelijke kwaliteit, natuurwaarden en landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Dit geldt met name voor de gebieden waar omleidingen worden overwogen.⁷

2.3 Programmatistische aanpak en gebiedsontwikkeling

De provincie Noord-Brabant werkt voor het bereiken van de verschillende doelstellingen nadrukkelijk samen met andere partijen en de regio. Dit komt tot uitdrukking in een programmatistische aanpak voor de opgave voor de N279 en in het streven naar integrale gebiedsontwikkeling.

Programmatistische aanpak

De NRD geeft aan dat de verkenning van maatregelen aan de N279 onderdeel uitmaakt van een programmatistische aanpak die bestaat uit drie sporen. Naast de verkenning naar maatregelen aan de N279 zelf (spoor 1) zijn onderdelen van deze aanpak:

- **Spoor 2: (Middel)lange termijn maatregelen.** Dit zijn maatregelen om op relatief korte termijn de verkeersveiligheid te verbeteren, bijvoorbeeld door maatregelen aan oversteekplaatsen en uitritten. Volgens de NRD worden deze maatregelen beschouwd als onderdeel van de autonome ontwikkeling.
- **Spoor 3: Anders reizen maatregelen.** Dit spoor richt zich (op basis van het Beleidskader Mobiliteit uit 2020) op het stimuleren van duurzame alternatieven voor de auto. Denk bijvoorbeeld aan snelfietsroutes, (hoogwaardig) openbaar vervoer, locaties voor mobiliteitshubs en via werkgevers stimuleren van ander en/of duurzamer reisgedrag. Volgens de NRD worden maatregelen die bijdragen aan de bereikbaarheid op of aan de N279 opgenomen in het projectbesluit of vooruitlopend op de reconstructie van de N279 al uitgevoerd.

Geef in het MER inzicht in de samenhang tussen de sporen van de programmatistische aanpak, de betrokken partijen en de organisatie hiervan. De doelstellingen van de verschillende sporen komen niet per definitie overeen. Spoor 1 betreft de feitelijke aanpak van de weg, terwijl maatregelen uit spoor 3 bedoeld zijn om het gebruik van OV en fiets te bevorderen. Maak in het MER duidelijk:

- welke onderdelen van het programma (spoor 2 en 3) deel uitmaken van de autonome ontwikkeling en geef aan welke besluiten hieraan ten grondslag liggen;
- welke onderdelen van deze sporen worden meegenomen als onderdeel van het project, als uitgangspunt voor een, meerdere of alle alternatieven;
- hoe wordt omgegaan met (de effecten van) de onderdelen die niet in het project worden meegenomen.

De Commissie beveelt aan om zoveel mogelijk onderdelen van de programmatistische aanpak te verwerken in de alternatieven, om daarmee te voorkomen dat de verschillende sporen met elkaar conflicteren.⁸ Verder is belangrijk dat het MER laat zien op welke manier de overige onderdelen daarvan (dat wil zeggen: de onderdelen van de programmatistische aanpak die niet

⁷ In veel zienswijzen wordt gewezen op de hoge natuur- en landschapswaarden in het studiegebied, vooral in de gebieden waar mogelijke omleidingen gepland zijn.

⁸ Ook in de zienswijze van de Brabantse Milieufederatie wordt hierop aangedrongen.

in het project worden meegenomen) van invloed zijn op het doelbereik van de alternatieven. Hierbij kan gedacht worden aan scenario's of een gevoeligheidsanalyse.

Tot slot merkt de Commissie op dat de gekozen opzet ('programmatische opzet' en de 'sporen') ingewikkeld leest en niet goed te volgen is voor insprekers en andere belanghebbenden, die niet goed ingevoerd zijn. Leg dit daarom doeltreffend en in simpele bewoordingen uit.

Gebiedsontwikkeling

De NRD geeft aan: *de omgevingsvisies van provincie en gemeentes zetten in op integrale gebiedsontwikkeling en benadrukken de noodzaak van een duurzame en leefbare omgeving rondom de N279*. Ook het Waterschap Aa en Maas zet in op integrale gebiedsontwikkelingen in de omgeving.

Integrale gebiedsontwikkeling en 'co-creatie' bieden kansen om bij te dragen aan verschillende beleidsambities van de provincie en andere betrokken partijen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan kansen voor ruimtelijke kwaliteit, natuur, waterkwaliteit en -kwantiteit, gezondheid en recreatie. Geef in het MER inzicht in de kansen die de gezamenlijke aanpak biedt om bij te dragen aan (andere) ambities in de regio.

2.4 Beleidskaders en besluitvorming

Beleidskaders

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor het project. Paragraaf 2.3 van de NRD geeft hiervan al een goed overzicht. Geef in het MER aan welke randvoorwaarden en uitgangspunten hieruit voortkomen voor de te onderzoeken alternatieven (zie ook de voorgaande paragrafen).

Besluitvorming

De mer-procedure wordt doorlopen voor het projectbesluit van Gedeputeerde Staten. Hierbij wordt een aantal stappen doorlopen, die zijn beschreven in paragraaf 1.2 van de NRD. De *verkenningfase* heeft geleid tot het selecteren van kansrijke alternatieven, die in het MER onderzocht zullen worden. Hieruit zal GS – met input uit het participatieproces – een voorkeursalternatief samenstellen. In de planfase wordt dit voorkeursalternatief verder uitgewerkt ten behoeve van het *projectbesluit*.

Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

3 Voornemen en alternatieven

3.1 Referentiesituatie

Beschrijf niet alleen het bestaande gebruik van de N279 en de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied maar ook de te verwachten autonome ontwikkeling ervan tot 2040. Deze toekomstige situatie vormt de referentie voor het voornemen.

Onder de 'autonome ontwikkeling' wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu als het voornemen niet wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

3.2 Alternatieven

Hoofdstuk 4 van de NRD geeft aan hoe de te onderzoeken kansrijke alternatieven tot stand zijn gekomen in de verkenningsfase. Onderbouw de doorlopen stappen in het MER. Geef aan hoe de kansrijke alternatieven zich verhouden tot de alternatieven die in de eerdere mer-procedure⁹ zijn onderzocht en wat de redenen zijn voor verschillen daartussen. Maak duidelijk welke alternatieven en deeloplossingen in het voortraject zijn afgefallen en waarom.¹⁰ Besteed daarbij in ieder geval aandacht aan de 'Luikse variant' (waarbij doorgaand verkeer ongelijkvloers kruisingen passeert), de oostelijke omleiding Veghel en een mogelijke verbinding tussen de N279 en de A50 bij Son.

Opvallend is dat de alternatieven zich voornamelijk lijken te richten op de feitelijke aanpassingen aan de weg, terwijl de doelstellingen van de programmatische aanpak en het project veel breder zijn. De Commissie beveelt aan om vanuit de geconstateerde problemen voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid:

- mogelijke kansrijke oplossingen te benoemen (denk bijvoorbeeld aan het toepassen van geluidreducerend asfalt, meer en betere oversteekvoorzieningen, meer overstaphubs, snelheidsverlaging, doseren van verkeer en slimme route-informatie en voorzieningen in Dierdonk);
- te onderzoeken welke rol deze maatregelen kunnen spelen in het realiseren van de doelstellingen van de programmatische aanpak;
- deze maatregelen zo mogelijk op te nemen als onderdeel van (een van) de alternatieven.

Vanwege het streven naar integrale gebiedsontwikkeling beveelt de Commissie verder aan om het MER ook te gebruiken om samen met andere betrokken partijen te zoeken naar kansen om bij te dragen aan de andere ambities ('win-win-situaties'), zoals in paragraaf 2.3 van dit advies aangegeven.

⁹ Gekoppeld aan het Provinciaal Inpassingsplan.

¹⁰ In verschillende zienswijzen wordt aangedrongen op het onderzoeken van andere (deel)oplossingen.

4 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Richt het onderzoek naar doelbereik en milieugevolgen op aspecten waarin de alternatieven zich van elkaar onderscheiden en op aspecten waar effectbeperkende maatregelen het verschil kunnen maken. Per deelgebied kunnen die aspecten en te beschouwen maatregelen verschillend zijn. Voorbeelden op hoog schaalniveau zijn de effecten op beschermde soorten of de mate waarin watersystemen worden beïnvloed. Op lager schaalniveau gaat het bijvoorbeeld om de doorsnijding van een cultuurhistorisch waardevol kleinschalig landschap of het leefklimaat van een buurtschap of individuele woning.

Het doelbereik en de milieueffecten van de alternatieven moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in welke mate de alternatieven verschillende effecten veroorzaken. Beschouw negatieve effecten op de verschillende (deel)aspecten los van eventuele positieve effecten. Anders kan uit de dan resulterende neutrale of licht negatieve score in de effectbeoordeling ten onrechte de indruk ontstaan, dat er geen effecten/veranderingen zijn.

Vergelijk de effecten bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie en betrek daarbij de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid. Kies voor het in beeld brengen van effecten voor deelgebieden met een vergelijkbare karakteristiek en/of problematiek, zodat ook lokale verschillen in effecten inzichtelijk worden. Als alleen de geaggregeerde effecten voor het gehele traject worden beschreven, is de kans groot dat relevante informatie verloren gaat. De effecten op verschillende schaalniveaus vullen elkaar wel aan en moeten daarom naast elkaar in beeld worden gebracht.

4.2 Doelbereik

In paragraaf 2.2. van dit advies heeft de Commissie aangegeven dat het concreet (SMART) maken van de doelstellingen essentieel is voor de te maken afwegingen. Gebruik deze concrete doelstellingen om het doelbereik van de alternatieven voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid te beoordelen. Geef daarmee inzicht in de mate waarin de alternatieven leiden tot spanning tussen de verschillende doelstellingen.

4.2.1 Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

Op pagina 30 van de NRD is aangegeven dat een nieuw project-specifiek verkeersmodel is ontwikkeld voor de probleemanalyse. Geef in het MER een heldere beschrijving van het gehanteerde verkeersmodel en de daarbij gebruikte uitgangspunten. Geef aan hoe de opmerkingen van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (bij vernietiging van het eerdere PIP) in het nieuwe specifieke model zijn verwerkt.

Toets de alternatieven in het MER aan de subdoelstellingen voor bereikbaarheid: 'verbeteren verkeersafwikkeling', 'niet stimuleren doorgaand verkeer' en 'bevorderen

mobiliteitstransitie'. Geef daarom per alternatief inzicht in de rol van de N279 voor doorgaand verkeer. Maak onderscheid in personenverkeer en vrachtverkeer. Ga in op de rol die maatregelen uit spoor 2 en 3 van de programmatische aanpak kunnen spelen in het doelbereik. Geef aan waar en in welke mate deze subdoelstellingen elkaar tegenwerken.

Maak inzichtelijk wat het effect is op de aansluitingen op en aansluitende wegvakken van de A50, N279-noord (Veghel – 's-Hertogenbosch) en A67. Geef aan wat de effecten zijn voor de ontsluiting van Veghel en Helmond en of de problemen die daar geconstateerd zijn door de alternatieven worden beïnvloed. Geef aan welke invloed de initiatieven voor de ontsluiting van Helmond en Veghel¹¹ op de N279 hebben en hoe die mogelijk elkaar versterken.

Besteed aandacht aan de beleving van het verkeer en de perceptie van de risico's. Deze beleving kan leiden tot vermijding van drukke wegvakken en kruispunten en daarmee tot het ervaren van barrièrewerking.

4.2.2 Leefbaarheid

Onderbouw in het MER in welke mate alternatieven bijdragen aan de gestelde doelen voor leefbaarheid. Geef per alternatief aan welke (extra) maatregelen nodig zijn om de doelstellingen te halen. In veel gevallen zullen de doelen niet worden gehaald als alleen wettelijk verplichte maatregelen worden genomen. Zo zal bijvoorbeeld voor het aspect geluid het doel 'geluidhinder beperken' niet vanzelfsprekend gehaald worden, omdat de wettelijke normen voor geluid voornamelijk gericht zijn op het voorkomen van groei. Geef aan in welke mate de subdoelstellingen (luchtverontreiniging en geluidhinder, barrièrewerking personen, barrièrewerking ecologie, vermindering sluipverkeer) elkaar tegenwerken en besteed daarbij ook aandacht aan de ambities voor ruimtelijke kwaliteit, natuur en landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

4.3 Water en bodem

Paragraaf 3.2 van de NRD geeft een goed beeld van de huidige toestand van het water- en bodemsysteem in het studiegebied en de problemen die zich nu en in de toekomst voordoen. Zo geeft afbeelding 3.1 de gebiedsinformatie en -ontwikkelingen helder weer. Onduidelijk is nog wat de betekenis ervan is voor het project. Maak in het MER duidelijk hoe hiermee wordt omgegaan en welke kansen er zijn voor het bredere studiegebied.

In het studiegebied zijn meerdere hydrologische en bodemkundige structuren en functies aanwezig waarmee rekening moet worden gehouden bij het verbeteren of omleiden van de weg. De NRD geeft hiervan voorbeelden, zoals waterbergingsgebieden, waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden, natte natuurplekjes, ecologische verbindingzones en grondwater- en kwelafhankelijke natuur. Ook zijn en worden in het invloedsgebied van de weg beekherstelmaatregelen gerealiseerd. Beschrijf in het MER hoe de alternatieven deze functies zullen beïnvloeden en hoe negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt.

¹¹ Specifiek gaat het om de plannen in Helmond voor de Kasteeldreef en de Rochadeweg en in Veghel voor de aansluitingenproblematiek op de A50.

Geef inzicht in de kansen die het project biedt om bij te dragen aan versterking van het water- en bodemsysteem. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn de beïnvloeding (kwantiteit en kwaliteit) van de waterwingebieden, de grondwaterstroming en het oppervlaktewaterstelsel, en de geplande veranderingen daarin, zoals de beekherstelprojecten. Maak bij de beschrijving onderscheid tussen effecten in de aanlegfase en permanente effecten.

4.4 Natuur

Om een goede basis voor de informatie voor natuur in het MER op te nemen, is het noodzakelijk om eerst een algemeen beeld van de bestaande natuurwaarden te geven, inclusief de verschillende samenhangende deelgebieden. Kijk hierbij niet alleen strikt naar de wettelijk beschermde waarden, maar ook naar algemene natuurwaarden als bomen, lanen of landschapselementen om zo leefbaarheid en integraliteit volwaardig een onderdeel te laten zijn van het onderzoek. Dit sluit ook aan bij de beschreven integrale aanpak (gebiedsontwikkeling) die beoogd is voor de aanpassing van de N279. Een globale landschapsecologische systeemanalyse van het studiegebied en eventueel de verschillende landschapstypes erin kan hiervoor een goed middel zijn.¹²

Maak onderscheid in deelgebieden met een verschillend karakter zoals het noordelijke, stedelijke deel, het halfopen tot open middeldeel en het meer gesloten zuidelijke deel. Geef de waardevolle gebiedsdelen op kaart aan.

Geef (per deelgebied) een beeld van de belangrijkste processen en problemen, de natuurwaarden, de verschillende leefgebieden en de aanwezige soortgroepen. Geef vervolgens aan welke kenmerkende habitattypen en soorten aanwezig zijn en hun onderlinge relaties.¹³ Koppel deze processen en kenmerken aan het project, waardoor relaties en knelpunten inzichtelijk worden.

Van belang is dat zowel de bestaande waarden, maar ook het doelbereik en de verwachte of geconstateerde effecten en knelpunten gekwantificeerd worden, zodat een goede afweging tussen de alternatieven mogelijk is. Kwantificering is ook van belang om de omvang van eventueel noodzakelijke mitigerende en/of compenserende maatregelen te bepalen.

4.4.1 Beschermde soorten

Beschrijf welke door de Omgevingswet beschermde soorten aanwezig zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en hoe ze (wettelijk) beschermd zijn. Kijk hierbij naar de functie (zoals broeden, rusten of foerageren) op de locaties waar ze voorkomen. Bepaal of

¹² Een landschapsecologische systeemanalyse (LESA) kan worden gebruikt om de analyse uit te voeren. Voor watersystemen kan een aquatisch ecologische systeemanalyse worden toegepast. Bij deze analyses worden mogelijke drukfactoren op de natuur bepaald, zoals stikstof, water, bodem en klimaatverandering. Deze thema's zijn met elkaar verbonden en hebben invloed op elkaar. Door middel van een systeemanalyse kan de huidige toestand van het systeem worden vastgesteld, evenals de belangrijkste drukfactoren en bepalende (gebieds)processen. Verdere analyse kan leiden tot een beter begrip van de omvang en belangrijkheid van deze factoren, waarmee de huidige toestand van het systeem kan worden verklaard.

¹³ Benut hiervoor de (eventueel) beschikbare informatie uit bijvoorbeeld de natuurdoelanalyses Natura 2000 en/of de gebiedsprogramma's NPLG.

verbodsbepalingen overtreden kunnen worden. Beoordeel met deze gegevens of en hoe de alternatieven leiden tot aantasting of verstoring van de beschermde soorten en leefgebieden. Geef, als verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, aan in hoeverre de staat van instandhouding van de betreffende soort¹⁴ verslechtert. Kijk hierbij zowel naar de lokale als de landelijke populatie.

Beschrijf de mitigerende en/of compenserende maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Ga vervolgens in op mitigerende maatregelen, indien nodig of vanuit het voorzorgsbeginsel wenselijk, en schat de effectiviteit daarvan in. De kennis uit de (voorgestelde) LESA biedt handvatten om gebiedsgericht effectieve maatregelen te treffen die niet alleen lokaal een knelpunt oplossen, maar het systeem verbeteren, wat aansluit bij de integrale gebiedsaanpak en de doelstelling tot verbetering van de leefbaarheid.

4.4.2 Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van het project op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan. Ook als het project niet in of direct naast een beschermd gebied ligt, kan de uitvoering of de uiteindelijke situatie gevolgen hebben voor de natuurlijke waarden van een beschermd gebied (via zogenoemde externe werking) die in het MER moeten worden beschreven.

Geef per onderscheiden natuurgebied de begrenzingen van het gebied aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden. Hierna volgen aandachtspunten per gebiedstype.

Natuurnetwerk Brabant (NNB)

Voor het NNB (in Noord-Brabant het NNB) geldt provinciaal beleid. Geef aan hoe het NNB provinciaal is uitgewerkt en of (en onder welke voorwaarden) het project hierin past.

Beschrijf voor de gebieden uit het NNB in en rond het plangebied de wezenlijke kenmerken en waarden. Onderzoek welke gevolgen het project voor deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Houd daarbij rekening met externe werking. Voor de effectbepaling én te nemen maatregelen kan kennis uit de (voorgestelde) LESA gebruikt worden om niet alleen lokaal een knelpunt op te lossen, maar om het systeem te verbeteren. Dit sluit aan bij de integrale gebiedsaanpak en de doelstelling voor verbetering van de leefbaarheid.

Natura 2000-gebieden

De N279 ligt niet in of nabij een Natura-2000 gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen in het zuidelijk deel van de N279 op circa 6 km afstand: Deurnsche Peel & Mariapeel, Strabrechtse Heide Beuven en de Groote Peel. In de NRD is nog niet nader ingegaan op mogelijke effecten. Bepaal welke effecten als gevolg van externe werking kunnen optreden, vooral door veranderingen in de mate van stikstofdepositie op hiervoor

¹⁴ Benut in elk geval de Rode Lijsten om dit in te kunnen schatten. De status van een soort op de Rode Lijst geeft belangrijke informatie over de landelijke gunstige staat van instandhouding.

gevoelige habitattypen. Onderbouw welke onderdelen en gevolgen van het plan (de reikwijdte van de gevolgen van het aanpassen van de N279) betrokken worden in de berekeningen.

Geef voor de relevante Natura 2000-gebieden:

- de instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende (vogel)soorten en habitattypen en geef aan of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling;
- de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden;
- de actuele en verwachte populatieomvang aan de hand van meerjarige trends.

Onderzoek of er gevolgen voor de Natura 2000-gebieden zijn ten opzichte van de referentiesituatie. Soms kan op grond van objectieve gegevens niet worden uitgesloten dat het project, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Dan moet een Passende beoordeling opgesteld worden, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. De voorgenomen ontwikkeling kan gepaard gaan met stikstofuitstoot. Het is van belang dat het MER hier voldoende aandacht aan besteedt, zeker ook met het oog op de juridische onzekerheden die momenteel spelen rond stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden¹⁵.

De Commissie adviseert om de eventuele Passende beoordeling op te nemen als onderdeel van het MER, zodat alle milieu-informatie over het plan of project bij elkaar staat. Onderzoek in de Passende beoordeling of het zeker is dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. In de Passende beoordeling mogen bij deze beoordeling mitigerende maatregelen worden meegenomen. Uit de wetgeving volgt dat een project alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen.¹⁶

4.5 Landschap, cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit

De NRD (paragraaf 3.4) geeft een goed beeld van de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden in het studiegebied. Geef aan de hand hiervan inzicht in de kansen die het project biedt om bij te dragen aan versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de ruimere omgeving van de N279.

Beschrijf in het MER hoe de alternatieven de bestaande waarden zullen beïnvloeden en hoe negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt.

Maak de effecten (positief, negatief) inzichtelijk aan de hand van visualisaties. Voer de visualisaties bij voorkeur uit in de vorm van vergelijkingen tussen 'nu' en 'straks' vanaf steeds dezelfde gezichtspunten, bijvoorbeeld veel gebruikte verblijfplaatsen of routes (voetgangers- en fietsroutes).

¹⁵ Onder andere naar aanleiding van de Rendac uitspraak.

¹⁶ De ADC-toets bestaat op grond van artikel 8.74b, tweede lid, Besluit kwaliteit leefomgeving (Omgevingswet) uit de volgende vragen: A: zijn er geen alternatieve oplossingen? D: dient de activiteit een dwingende reden van groot openbaar belang? C: worden de nodige compenserende maatregelen getroffen om de algehele samenhang van Natura 2000 te bewaren?

4.6 Geluid en trillingen

Beschrijf de geluidbelasting op gevoelige bestemmingen en de effecten daarvan op bewoners aan de hand van modelberekeningen die voldoen aan de Omgevingsregeling. Betrek daarbij ook de voorgenomen nieuwbouw van geluidgevoelige gebouwen.

Beschrijf de belangrijkste uitgangspunten voor de berekeningen en geef de ligging van de bronnen, waarvoor het geluid is berekend, weer op kaarten. Beschrijf daarbij ook hoe in de berekeningen is omgegaan met de bandbreedtes, die binnen de alternatieven mogelijk zijn. Presenteer de resultaten van berekeningen met contourkaarten. Enerzijds gaat het om kaarten met de L_{den} waarde van het geluid in de huidige situatie, referentiesituatie en alternatieven. Anderzijds gaat het om verschilkaarten, waarin de alternatieven vergeleken worden met de referentiesituatie. Op de kaarten wordt de L_{den} waarde en het verschil van de L_{den} waarde ingedeeld in klassen.

Presenteer de wijzigingen in het aantal geluid-belaste woningen en ernstig geluidgehinderden, ingedeeld in geluidklassen en per relevant deelgebied. Gebruik voor het bepalen van de ernstige geluidhinder de dosis-effectrelaties die in de Omgevingsregeling bijlage XIX worden gegeven. Voor de kaarten en de tabellen met de L_{den} waarde wordt daarbij in ieder geval de 45 dB ondergrens, de standaardwaarde en de grenswaarde als klassengrens opgenomen.

Beperk het studiegebied tot de 45 dB contour rond de wegen waar het voornemen betrekking op heeft. Vul dit aan met het gebied rond de aanliggende wegen waar het voornemen een toename van de geluidemissie van ten minste 0,5 dB veroorzaakt.

Neem voor het bepalen van cumulatie in dit studiegebied de relevante geluidbronnen voor ten minste wegverkeer, railverkeer en luchtvaart mee.

Breng in beeld waar op basis van de vastgestelde GPP's in het (ontwerp)besluit geluidproductieplafonds langs provinciale wegen in Noord-Brabant – sprake is van een saneringssituatie en de waar op basis van regels die golden vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet mogelijk al een saneringsprogramma is vastgesteld.

Breng geluidbeperkende maatregelen in beeld die getroffen kunnen worden om te voldoen aan de wettelijke eisen én om de gestelde doelen te behalen en geef aan wat de effecten hiervan zijn. Als bij de beoordeling van geluidbeperkende maatregelen de financiële doelmatigheid wordt getoetst, beschrijf dan de uitgangspunten van deze toets.

Breng in beeld waar kans is op trillingshinder. Beperk hierbij het onderzoeksgebied tot woningen nabij wegen waar het voornemen betrekking op heeft én die op maximaal 10 meter daar vandaan liggen. Indien de wegen uit het voornemen zijn voorzien van een verkeersdrempel worden de woningen die daar dichtbij liggen ook in beeld gebracht.

4.7 Luchtkwaliteit

Beschrijf de effecten op de concentraties in de lucht van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en stikstofdioxiden (NO₂) in de aanleg- en gebruiksfase. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Omgevingsregeling.

Beschrijf de belangrijkste uitgangspunten voor de berekeningen en geef de ligging van de bronnen, waarvoor concentratiebijdragen zijn berekend (in aanvulling op de achtergrondconcentraties), weer op kaarten. Beschrijf daarbij ook hoe in de berekeningen is omgegaan met de bandbreedtes, die binnen de alternatieven mogelijk zijn.

Presenteer de resultaten van berekeningen met contourkaarten. Enerzijds gaat het om kaarten met totale concentraties in de huidige situatie, referentiesituatie en alternatieven. Anderzijds gaat het om verschilkaarten, waarin de alternatieven vergeleken worden met de referentiesituatie. Op de kaarten worden de totale concentraties en verschilconcentraties ingedeeld in klassen. Voor de kaarten met de totale concentraties worden daarbij in ieder geval de wettelijke omgevingswaarden voor de ten hoogste toelaatbare concentraties en de WHO-advieswaarden¹⁷ als klassengrens opgenomen.

Geef ook op kaarten weer waar het onderzoeksgebied, de woningen en andere gevoelige gebouwen liggen. Beoordeel op basis van de berekeningen en kaarten hoe de totale concentraties op dit moment zijn en zich kunnen ontwikkelen bij deze gebouwen, met en zonder plan. Toets daarbij aan de wettelijke omgevingswaarden voor de ten hoogste toelaatbare concentraties en de WHO-advieswaarden¹⁸. Breng daarbij ook in beeld wat de invloed is van de voorgenomen nieuwbouw van gevoelige gebouwen. Beoordeel ook op basis van de verschilberekeningen en -kaarten daarnaast hoe de alternatieven zich tot elkaar verhouden. Beschrijf welke gezondheidsgevolgen kunnen optreden door de alternatieven. Gebruik daarvoor bijvoorbeeld de DALY's¹⁹.

4.8 Duurzaamheid en circulariteit

Geef aan wat de verandering van uitstoot van CO₂ door het project is en wat de veranderingen daarin zijn ten opzichte van de referentiesituatie. Ga in op de aanleg- en gebruiksfase. Geef aan hoe dit wordt beoordeeld.

Neem in het MER een materialen-, grondstoffen- en energiebalans op en beschrijf de mogelijkheden voor hergebruik, recycling, terugwinning, of energiewinning. Geef aan op welke wijze het hergebruik van grondstoffen en materialen bij realisatie wordt geregistreerd. In de aanlegfase gaat het om bijvoorbeeld het beperken van de energie-inhoud van het te gebruiken materiaal en het energieverbruik van het in te zetten materieel. In de gebruiksfase gaat het onder andere om de energievraag van de wegsystemen zoals verlichting en verkeersgeleiding en -informatie en om de uitstoot van CO₂ door het wegverkeer.

¹⁷ <https://www.who.int/publications/i/item/9789240034228>.

¹⁸ Onder de actuele omgevingswaarden voor de ten hoogste toelaatbare concentraties kunnen ook negatieve gezondheidseffecten optreden. De staatssecretaris heeft daarom de ambitie uitgesproken om de omgevingswaarden stapsgewijs te verlagen naar de WHO-advieswaarden.

¹⁹ Disability Adjusted Life Years (DALY). DALY is een maat voor verloren levensjaren plus het aantal jaren geleefd met gezondheidsproblemen.

5 Overige aspecten

5.1 Onzekerheden en evaluatieprogramma

Geef waar relevant een aanzet tot een monitoring- en evaluatieprogramma. Het MER moet daarin duidelijk maken voor welke milieuaspecten de effectschattingen erg onzeker zijn of waarover onvoldoende gegevens beschikbaar zijn. Voorbeelden zijn de onzekerheden in de uitgangspunten van de gehanteerde verkeersmodellen.

Spits de bespreking toe op milieuaspecten die:

- in de verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen;
- van belang zijn voor de omgeving en/of negatief uit kunnen pakken.

Geef ook aan hoe in het MER met nieuwe ontwikkelingen tijdens het onderzoek is omgegaan.

5.2 Vorm en presentatie

Zorg voor:

- een zo beknopt mogelijke hoofdtekst van het MER, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal, met duidelijke legenda.

5.3 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de aanpassing van de N279 en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Frank Elbers

ir. Arjen Goutbeek

ing. Jan van der Grift

drs. Pieter Jongejans (secretaris)

ir. Joep Lax

Marja van der Tas (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Projectbesluit.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Uit [Bijlage V van het Omgevingsbesluit](#) onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om het project J1, Uitbreiding van een provinciale weg.

Bevoegd gezag besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. Voor deze de gedeputeerde voor natuur, milieu en aanpak landelijk gebied.

Initiatiefnemer besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. Voor deze de gedeputeerde voor stedelijke ontwikkeling en mobiliteit.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 3 juni 2025 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3926](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissierner.nl
w commissierner.nl

